

Temat

Wprowadzenie do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji

Scenariusz lekcji został przygotowany przez ekspertów Instytutu Badań Edukacyjnych w ramach projektu „Wsparcie rozwoju ZSK w szczególności na poziomie regionalnym poprzez wdrażanie rozwiązań i inicjatyw skierowanych do użytkowników końcowych systemu – ZSK 4”. W pracy nad nim uwzględniono wnioski z pilotażowych lekcji, z udziałem młodzieży.

Scenariusz może być wykorzystywany przez nauczycieli jako materiał pomocniczy, podpowiadający, w jaki sposób można rozmawiać z młodzieżą na temat planowania rozwoju swoich umiejętności zgodnie z ideą uczenia się przez całe życie.

Cele

Cel ogólny

- zdobycie podstawowych informacji o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji i Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji.

Cele szczegółowe / efekty uczenia się

Uczeń:

- wymienia i omawia ścieżki uczenia się (edukacja formalna, edukacja pozaformalna i nieformalne uczenie się);
- objaśnia pojęcia: wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne, efekty uczenia się, walidacja, kwalifikacja;
- omawia główne założenia Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji;
- wyjaśnia pojęcia: Polska Rama Kwalifikacji i Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji;
- wyszukuje kwalifikacje w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji;
- odnajduje informacje dotyczące konkretnej kwalifikacji rynkowej.

Pozostałe informacje

Adresaci:

- uczniowie szkoły ponadpodstawowej – wszystkie typy szkół

Czas trwania zajęć:

- 1 godzina lekcyjna

Metoda pracy:

- mini-wykład,
- pokaz,
- dyskusja.

Forma pracy:

- indywidualna, grupowa

Środki dydaktyczne:

- prezentacja do scenariusza lekcji „Wprowadzenie do ZSK”,
- filmy <https://www.youtube.com/watch?v=ZZkCokjs9Nc>,
- strona internetowa <https://kwalifikacje.gov.pl/k>,
- projektor multimedialny, komputer.

Przebieg zajęć

Wprowadzenie

Propozycja narracji dla osoby prowadzącej (z wykorzystaniem prezentacji do scenariusza lekcji „Wprowadzenie do ZSK”):

SLAJD NR 2

„Mimo że jesteście uczniami, z pewnością dociera do Was wiele informacji na temat rynku pracy. Jaki Waszym zdaniem jest współczesny rynek pracy? Jakimi cechami się charakteryzuje?”

Uczniowie wymieniają cechy charakterystyczne współczesnego rynku pracy.

SLAJD NR 3

W podsumowaniu osoba prowadząca wyświetla slajd zawierający cechy charakterystyczne współczesnego rynku pracy. Zwraca uwagę na określenia, które wymienili uczniowie oraz dodaje określenia, które nie wybrzmiały w wypowiedziach uczniów. Pyta, jak rozumieją poszczególne określenia, np. „motywujący” (do ciągłego uczenia się, doskonalenia, zdobywania nowych umiejętności), „potrzebuje fachowców”, „wymaga mobilności”.

SLAJD NR 4

Osoba prowadząca wprowadza metaforę:

„Współczesny rynek pracy jest dynamiczny i szybko się zmienia, można go porównać do pociągu Pendolino. Zgadza się z tym określeniem? A może macie inne porównanie? Jakie?”

Zachęca uczestników do podania innych metafor dotyczących rynku pracy.

Zajęcia właściwe

1. Czasy współczesne – czasy szybkich zmian

Propozycja narracji dla osoby prowadzącej:

SLAJD NR 5

„Jeszcze nigdy człowiek nie doświadczał tylu zmian w swoim życiu. Zmiany na rynku pracy wynikają ze zmian na świecie – zmian gospodarczych, technologicznych, globalizacji. Dlatego też zmieniają się oczekiwania względem człowieka oraz jego sposobów uczenia się. W dzisiejszym świecie powinniśmy uczyć się wieloma metodami, z wykorzystaniem różnych narzędzi, po to, by dostosować się do zmieniających się okoliczności. W związku z tym współczesny pracownik nie może poprzestać na tym, czego nauczył się w szkole lub na studiach. Coraz większego znaczenia nabiera uczenie się w wieku dorosłym, uczenie się przez całe życie, np. poprzez rozwijanie swoich pasji i zainteresowań. Zwiększamy przez to swoje szanse na aktualizację tego, co wiemy i umiemy i na sprawne funkcjonowanie na rynku

pracy. Współczesny rynek pracy wymusza często na pracowniku potrzebę zdobywania nowych umiejętności, uprawnień, kwalifikacji”.

2. Gdzie i w jaki sposób uczy się współczesny człowiek?

Propozycja narracji dla osoby prowadzącej:

Osoba prowadząca pyta o to, gdzie (w jakich miejscach, w jaki sposób) uczniowie uczyli się / uczą się. Zachęca do przypomnienia sobie nauki w różnych obszarach (np. sportowy, kulinarny, artystyczny). Zadaje dodatkowe pytania naprowadzające na wniosek, że uczniowie uczyli się i uczą różnych rzeczy w różnych miejscach (np. na kursach, obozach), od różnych osób (np. od babci, znajomych) i w różnym czasie (np. jazda na rowerze w dzieciństwie, nauka dodatkowego języka obcego na kursach, nauka gotowania od taty, gra w piłkę nożną w klubie sportowym). Osoba prowadząca zapisuje na tablicy sposoby i miejsca uczenia się wymieniane przez uczniów.

3. Ścieżki uczenia się

Osoba prowadząca wymienia trzy ścieżki uczenia się:

- edukacja formalna,
- edukacja pozaformalna,
- nieformalne uczenie się.

Następnie omawia krótko każdą ścieżkę uczenia się.

SLAJD NR 6

Edukacja formalna to kształcenie w szkołach (podstawowych, ponadpodstawowych) lub na uczelniach. Osoba prowadząca zaznacza na zapisanym wcześniej flipcharcie (np. czerwonym kolorem lub zakreślając owal) te przykłady, które dotyczą edukacji formalnej.

SLAJD NR 7

Edukacja pozaformalna to uczenie się na kursach, szkoleniach, warsztatach, np. kurs jazdy na nartach lub malarstwa. Osoba prowadząca zaznacza na zapisanym wcześniej flipcharcie (np.

zielonym kolorem lub zakreślając ramką) te przykłady, które dotyczą edukacji pozaformalnej.

SLAJD NR 8

Nieformalne uczenie się to uczenie się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i pozaformalną, np. samodzielne uczenie się z informacji znalezionych w internecie, nauka jazdy na rowerze, poznawanie przyrody i geografii podczas wycieczek górskich. Osoba prowadząca zaznacza na zapisanym wcześniej flipcharcie (np. niebieskim kolorem lub zakreślając chmurką) te przykłady, które dotyczą nieformalnego uczenia się.

Podsumowanie ćwiczenia

„Możemy uczyć się w wielu miejscach i w różnym czasie, wszystkie te formy uczenia się są równe, są tak samo ważne. Nie jest istotne, gdzie i w jaki sposób się uczymy, ale czego się nauczyliśmy, czyli efekty uczenia się. Ważne jest jednak, że w Polsce do 18. roku życia mamy obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a to oznacza, że do chwili osiągnięcia pełnoletności młody człowiek korzysta w głównej mierze z edukacji formalnej”.

SLAJD NR 9

Efekty uczenia się

Propozycja narracji dla osoby prowadzącej:

„Ucząc się, zdobywamy wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, czyli efekty uczenia się. Wiedza to jest to, co znamy, rozumiemy; umiejętności – to, co potrafimy wykonać; kompetencje społeczne – to, do czego jesteśmy gotowi, jaką postawę przyjmujemy”.

SLAJD NR 10 i 11

Kwalifikacja

Propozycja narracji dla osoby prowadzącej:

„Uczymy się, wykorzystując różne ścieżki (edukację formalną, pozaformalną i nieformalne uczenie się). Uczenie się prowadzi do nabycia określonych efektów uczenia się: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Posiadane efekty uczenia się można poddać sprawdzeniu (walidacji) i uzyskać kwalifikację.

Walidacja odbywa się oczywiście w odpowiednim miejscu i ma określony przebieg, np. aby otrzymać uprawnienia do prowadzenia samochodu, należy zdać egzamin teoretyczny i praktyczny w Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego. Z kolei świadectwo dojrzałości otrzymujemy po pozytywnym zdaniu egzaminów maturalnych (próg zdawalności – 30 procent)”.

4. ZSK (Zintegrowany System Kwalifikacji)

SLAJD NR 12

Propozycja narracji dla osoby prowadzącej:

„Istnieje w Polsce system, który gromadzi i porządkuje kwalifikacje. Nazywa się on Zintegrowany System Kwalifikacji”.

5. Polska Rama Kwalifikacji

SLAJD NR 13

„Jednym z narzędzi wspomnianego systemu jest Polska Rama Kwalifikacji. Ma ona osiem poziomów. Można ją porównać do regału o ośmiu półkach. Półki wypełnione są kwalifikacjami. Logotypy Polskiej Ramy Kwalifikacji można spotkać na różnych dokumentach potwierdzających uzyskanie kwalifikacji”.

SLAJD NR 14

„Na przykład na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej widnieje symbol PRK II. Oznacza to, że każdy absolwent szkoły podstawowej posiada kwalifikację pełną na drugim poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji”.

SLAJD NR 15

„Ramy kwalifikacji stosuje się w wielu krajach na świecie. Dzięki temu kwalifikacje ze znakiem PRK mogą być rozpoznawalne przez pracodawców w innych krajach (pracodawcy będą wiedzieli np. czy mając daną kwalifikację, osoba może pracować samodzielnie, czy też nie; czy zadania, które będzie wykonywać, mogą być zadaniami prostymi, czy też może złożonymi)”.

6. Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji

SLAJD NR 16

„Kolejnym narzędziem Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji jest Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji. Rejestr to bezpłatna, ogólnodostępna, elektroniczna baza gromadząca kwalifikacje i informacje na ich temat”.

Osoba prowadząca zachęca uczestników, aby w ramach pracy domowej weszli na stronę <https://kwalifikacje.gov.pl/k> i sprawdzili, czy są tam kwalifikacje, które mogłyby ich zainteresować, i co powinni zrobić, aby móc je zdobyć.

Podsumowanie

SLAJD NR 17

Jeśli osoba prowadząca dysponuje zapasem czasu, może zaproponować wspólne obejrzenie filmu „ZSK to przyszłość rynku pracy!” jako podsumowanie tematyki podjętej na lekcji:

<https://www.youtube.com/watch?v=ZZkCokis9Nc>

Komentarz osoby prowadzącej:

„Możemy uczyć się w różny sposób i w różnych miejscach. Warto zadbać o potwierdzenie zdobytych efektów uczenia się i zdobywać kwalifikacje. Pomocny w tym może być Zintegrowany System Kwalifikacji wraz ze swoimi narzędziami: Zintegrowanym Rejestrem Kwalifikacji i Polską Ramą Kwalifikacji. Zachęcam Was do korzystania z tego rozwiązania”.

Załączniki:

- prezentacja do scenariusza lekcji „Wprowadzenie do ZSK”,
- film „ZSK to przyszłość rynku pracy!”:

<https://www.youtube.com/watch?v=ZZkCokjs9Nc>.